

A megmentő keresztség

Lekció: 1Móz 17, 1-13 / Textus: 1Pt 3, 18-22

2013.07.07.

Heidelbergi káté: 69. 72. 74. kérdés-felelet:

69. Miképpen emlékeztet és biztosít téged Isten a szent keresztségben arról, hogy Krisztus egyszeri keresztáldozata javadra szolgál?

Krisztus, aki a vízzel való leöntést (keresztelést) rendelte, azt ígérte, hogy az ő vére és Lelke olyan bizonyosan megtisztít engem lelkem tisztátalanságaitól, azaz minden bűnömtől, amilyen bizonyos az, hogy a víz a test szennyét lemossa.

72. A keresztvízzel való külső leöntés egyúttal a bűnök lemosása is?

Nem. A bűntől csak Jézus Krisztus vére és a Szentlélek tisztít meg minket.

74. Meg kell-e keresztelni a csecsemőket is?

Meg, mert ők is Isten szövetségéhez és az anyaszentegyházhoz tartoznak, akár a felnőttek. Isten nekik is megígérte a Krisztus vére által nyert bűnbocsánatot és a hitet ébresztő Szentlelket. Ezért a keresztség által, mint a szövetség jegye által őket is be kell fogadni a keresztyén anyaszentegyházba, és így megkülönböztetni őket a hitetlenek gyermekeitől. Ez az Ószövetségben a körülmetélés által történt. Ehelyett rendelte Krisztus az Újszövetségben a keresztséget.

Kedves Testvérek!

Akár rendszerető, és rendszerben élő embernek tartjuk magunkat, akár nem, az életünkben mindenképpen vannak szokások, rendek, ismétlődő rítusok. Hogyan szoktál kávézni? Mi a reggeli rutinod ébredés után? Hogyan étkezel? Milyen ünnepekhez kapcsolódó szokásaid vannak, amiből semmiképp nem engednél...?

Rítusok. Az ember természetes igénye. A csecsemő élete kezdetétől rítusokkal, rendszeresen ismétlődő cselekvésekkel van körülvéve. Megszokjuk és benne élünk. Természetes és biztonságot, egyensúlyt ad. Nem tudni, hogy az emberben „genetikailag” van jelen a rítus igény, vagy a kora gyermekkori hatások mentén alakul ez ki. A természethez közelebb élő embert mindenestre segítik a természet ritmusából adódó rítusok. Míg a városban, túlságosan civilizált módon élő ember életéből ez hiányozhat. Sokszor terápiás javaslat a rítusok kialakítása, megtartása.

Vannak olyan missziós irányzatok is a világon, amelyek legfontosabb eszköze a vallási rítusok vissza hozatala és meggyökereztetése a posztmodern városi közegben.

Rítusok. A mindennapokhoz is kapcsolódnak, de különleges módon, nagyon gazdagon töltik be az ember vallásosságát. A legkülönbözőbb formákkal találkozunk a legtöbb vallásban. Az egyik ilyen forma, amiről ma beszélni szeretnék köztetek: a keresztség. Beavatás. Az „előtte” és „utána” élmény közti lépés. Az elköteleződés eszköze. A víz, mint szimbólum használata rituális megtisztulási szertartásoknál. Keresztelés, bemelegítés, újrakeresztelés... Azért tartom fontosnak ezt elmondani bevezetésként, hogy lássuk: nem a formában van a lényeg illetve a különlegesség, amikor a keresztség bibliai tanítását szeretnénk megérteni, hiszen a forma (mint rítus) szinte mindegyik vallásban megtalálható.

Bevezető gondolatok a keresztségről

A református keresztyén tanítás szerint a keresztség sákramentum. A szó jelentése: jel, pecsét. Olyan látható jegy és pecsét, ami által Isten az ember hitét szeretné megerősíteni. Két sákramentumunk van, úgy, mint keresztség és úrvacsora. Az előbbi egyszeri, utóbbi rendszeres. A sákramentum látható pecsét, ahogy a káté is fogalmaz, hogy amilyen biztosan láthatom, hogy a víz megmos, lemossa a test szennyét, olyan biztos, hogy Krisztus vére, Lelke által megtisztít engem a bűntől **(69)**. Persze ez nem jelenti, hogy a keresztség maga eltörölne bármiféle bűnt, ugye értjük **(72)?!** A víz jelez valamit. Jel és jelzett dolog: ez ábrázolódik ki a keresztségben.

A református keresztyén tanítás szerint ugyanakkor a sákramentum (sem a keresztség, sem az úrvacsora) nem önmagában hat, hanem csakis a hit által. A Szentlélek jelen van az ember szívében és hat, miközben a sákramentum kiábrázol egy igazságot. Önmagában tehát nincs „értelme”, csak azzal a hittel együtt, amit a Szentlélek az ember szívében ébreszt. Aki tehát nem hiszi, hogy mindez (a sákramentum által kiábrázolt hittartalom) igaz, annak nincs értelme élni a sákramentummal. Aki viszont igen, annak a hitét megerősíti az.

Érdekes, hogy Jézus maga nem keresztelt, de tanítványainak megparancsolta, hogy ezt megtegyék. A tanítványok pedig végezték is ezt a szolgálatot, így a keresztség része lett az induló keresztyén egyház gyakorlatának. Először ez a folyóvizetknél, természetes vizeknél történt. Akit hitt, az megkeresztelkedett. A keresztség szimbólumrendszerében ez vált fontossá: ahogy alámerül az ember, úgy merül alá (hal meg) az óember, a régi élet. Ahogy feljön a víz alól az ember, úgy „támad fel” az újember. A régi elmúlt és íme új jött létre. Megkereszteltek ugyanakkor egész háznépeket is (pl. Kornéliusz házanépét), aminek tagjai közt voltak bizonyára gyerekek is. Őket a szülők hitre nézve keresztelték meg azzal a reménységgel, hogy egy nap maguk is megértik az evangéliumot. Az apostoli kort követően fontos előkészítés, katekizmus társult a keresztséghez, aminek során megbizonyosodtak a keresztelendő hitéről.

A keresztyénség államvallássá válása után aztán tömegesen kezdtek kereszteni mindenkit, akár különösebb előképzettség, felkészítés nélkül is. A középkorban létfontosságú volt a keresztelés, hiszen a meg nem keresztelt gyermek biztosan elkárhozott az egyházi tanítás szerint (ezért pl. vészhelyzet esetén a szülésnél segédkező bábák is keresztelhetek). A keresztelésnek eredendő bűn törlő szerepet tulajdonítottak. Ezt a gondolkodást szakította meg a reformáció, visszahozva, megújítva a keresztség bibliai értelmét.

Be kell látnunk, hogy a keresztség kérdése sokszor vízválasztó jelentőségű. A reformációval sem értek véget a keresztséget érintő viták. Felekezetek sokszor „csak” ebben különböznek egymástól: mikor és milyen formában történjen a keresztelés? Ki keresztelhet, kit, hol és hogyan? Esetleg lehet-e újra keresztelkedni? Meg kell-e keresztelni a gyermekeket (ami mellett a **74.** káté kérdés-felelet egyértelműen állást foglal) vagy csak felnőttkorban, tudatos döntés után szabad? Öltre tudnak menni ilyen kérdésekben az emberek, és lehet, hogy a mi gyülekezeti keresztelési gyakorlatunk mellett is vannak olyanok, akikben feszülnek kérdések a keresztséggel kapcsolatban. Ezért forduljunk most együtt ahhoz a szakaszhoz, amit a Bibliából olvastunk, és keressük az Ige üzenetét a formák helyett a keresztség tartalmáról.

1. A megmentő keresztség I.: a keresztség titka

A Péter leveléből olvasott Ige a keresztséget „megmentő keresztségként” definiálja, ami annyit tesz, hogy az embernek menthetetlenül szüksége van rá. Az elmúlt vasárnap a kegyelemből hit által történő megigazulásról esett szó, ahol részletesen kitértem arra, miért van oly nagy szükségünk Isten kegyelmére. Az ember menthetetlenül elveszett, és egyedül Jézus Krisztus érdeméért, az Ő váltságahalála és feltámadása által van reménye az örök életre. A megváltás az egyetlen esélyünk. Ezt szögezi le Péter is a levelében, emlékeztetve olvasóit (akik talán már régóta keresztyének), hogy Krisztus meghalt és feltámadt. Megjárta értünk a halált, elkárhozott helyettünk, de az Atya feltámasztotta Őt a halálból. Ez volt a megmenekülésünk ára. Krisztus halálra adatott, de megelevenítettett. Ez a mi utunk is: a halálból az életre juthatunk a Jézus Krisztusba vetett hit által. Ez a kegyelem lényege: Isten ingyen kegyelemből üdvözít, és ezt hit által érthetem meg és fogadhatom el.

A bűnöktől csak Jézus vére tisztít meg, a Szentlélek által (**72**). A Lélek győz meg erről és adja a hitet. Azt kell, hogy mondjam, hogy ez az a hit, ez az a tartalom, ami kiábrázolódik a keresztségben, mint formában. Ha pedig ez nincs meg, akkor az egész keresztség nem ér semmit. Ha pedig

megvan, akkor a forma megerősíti a tartalmat, a hitet: mindazt, amit Krisztus tett értünk.

Két gyakorlati vonatkozásra szeretném itt felhívni a figyelmet. **Egyrészt** a Szentlélek ott és úgy hat, ahol és ahogyan csak akar. „A szél fúj, ahová akar...”- mondja maga Jézus a Lélek munkájáról. Legyünk reménységgel és imádsággal, hogy a Szentlélek ott, ahol csak akarja, elvégezze ezt a munkát: meggyőzi az embert a megváltás igazságáról és személyes szükségéről. Mi is lehetünk eszközök ebben, de végső soron a Lélek győz meg. És ez felszabadít arra, hogy reménységgel tekintsünk azokra, akik nem- vagy nem úgy hisznek szerintünk, ahogy kellene a Biblia szerint. Isten elvégezheti bennük az Ő munkáját! **Másrészt** fontos magunknak feltenni a kérdést: mi, akik bizonyára hitben járunk és meg vagyunk keresztelve, mennyire élünk kereszttségünk tartalma szerint? Mennyire öröm számunkra a megváltás és mennyire van mindez hatással az életünkre, a beszédünkre, a gondolatainkra, a döntéseinkre? Ha nem mondanánk magunkról, vajon kiderülne-e rólunk, hogy Krisztus gyermekei vagyunk?

2. A megmentő kereszttség II.: a kereszttség ajándéka

Az Ige használ egy gyönyörű képet arra, hogy jobban megérthessük a megmentő kereszttség lényegét. A kép pedig egy hasonlat: ahogyan Noé bárkája által megmenekültek emberek (összesen 8- Noé és családja), ugyanígy ment meg a kereszttség most minket. A helyzet nem kevésbé drámai, mint Noé idejében: Isten ítélete van az emberen, a harag fiai vagyunk Isten nélkül. Ráadásul a képben van még egy rejtett szimbólum is: az özönvízben meghalt minden bűnös és csak pár igaz ember menekült meg- ebben a „vízben” (a kereszttségben) pedig megmenekül minden bűnös, és csak egyvalaki hal meg: az egyetlenegy igaz.

A kereszttség: menedék. Elrejtettség. Védelem. Nyilván nem maga a sákramentum, hanem mindaz az üzenet és hit, amit ezáltal is megerősít Isten. A bárka, mint kép is az anyaméhet szimbolizálja: az életet védő hely, ahonnan az élet származik. Az ember tehát így tekinthet a keresztségre: olyan dolog ez, aminek hatása van az életünkre, ami fontos a védettségünk, Krisztusban való elrejtettségünk szempontjából.

Luther, a reformátor maga is, mikor nagy kísértések és próbák között volt, ezt ismételte magában (talán ki is írta szobájának falára): Meg vagyok keresztelve! Újra és újra ez adott neki erőt belső gyötrődései és harcai idején. Azt tapasztalta ugyanis, hogy Isten megmenti őt a végső elveszettségtől, de a próbáktól, bajoktól nem kíméli meg. Ilyenkor erősítette őt: el vagyok rejtve Krisztusban, hozzá tartozom, akármi is érjen engem. és ennek külső jegye is rajtam van: meg vagyok keresztelve.

Ugyanakkor a keresztségben az ember nem egy folyamatosan állandó paradicsomi állapotban lebeg, hanem aktív: az Ige szerint például könyörög. A keresztség: könyörgés a jó lelkiismeretért. Mert szükségünk van arra, hogy ebben a védelemben megálljunk és megmaradjunk. Szükségünk van arra, hogy könyörögjünk önmagunkért és könyörögjünk másokért is. A keresztség tudata figyelmezteti az embert arra, mennyire fontos megmaradni a kegyelemben, hűségesek lenni Krisztushoz, vele járni, engedelmesnek lenni hozzá. Visszatérni, ha eltértünk vagy eltávolodtunk tőle.

3. A megmentő keresztség III.: a keresztség elköteleződésre hív

A keresztség ugyanis elköteleződésre hív! Nem egy egyszeri rítus, szokás, amit teljesítünk, hanem pecsét, ami elkötelez egész életünkre. A szövetség jele- hasonlóan ahhoz, ahogyan az Ószövetségben a körülmetélés volt ez a jel a választott nép számára. A szövetségbe fogadás és a kölcsönös hűség jele. Isten szövetségi hűsége felől nem lehet kérdés- az ember pedig a bűnbocsánatban újíthatja meg ezt a szövetséget.

Az elköteleződés jele a fogadalom, ami a keresztséghez kötődik. Gyermekkeresztség esetén a szülők- felnőtt keresztség esetén maga a megkeresztelt személy teszi ezt a fogadalmat. Utóbbinál egyértelműen a Krisztusban felismert megváltás mellett való elköteleződést, odaszánást, hűséges követést jelenti. Előbbinél pedig amellet a nevelés mellett való elköteleződést, hogy a gyermek ezt az igazságot a családi nevelés keretében is megismerhesse. Szülőként nagy felelősség ez a vállunkon, hiszen ez nem alkalmankénti „bibliaóra” tartását jelenti a gyermekeink számára, hanem olyan hiteles életet, amin átszűrődik a hit, a Krisztus igazsága és kegyelme. A legnehezebb küldetés a földön: hiteles szülőnek lenni és hitelesen képviselni az evangéliumot gyermekeink felé. Csak akkor sikerülhet, ha Isten könyörül rajtunk. Vállaljuk ugyanakkor ezt a harcot, mert gyermekeinkre nézve nagy hatása, áldása lehet ennek. Jó, hogy nem tökéletesnek, hanem hitelesnek kell lenni (és ebbe belefér a tévedés, a belátás és a bocsánatkérés is...).

De mi van, ha valakinek nincsen gyermeke, egyedülálló vagy éppen nem hitben nevelte fel gyermekét, mert felnőtt korában jutott hitre? A keresztség tartalma, a Krisztussal való elköteleződés üzenetének továbbadása mindenképpen szolgálatunk és feladatunk családunk, környezetünk számára. Erre pedig lehetőségünk van akkor is, ha nem kerülünk nevelési helyzetbe, vagy úgy érezzük, túl vagyunk már ezen. A mi saját elköteleződésünk áldássá lehet környezetünk számára akkor is, ha ők maguk nem részei a hitnek, a keresztségnek.

Még szeretném a gyülekezet felelősségét is megemlíteni- hiszen a gyermekkeresztség alkalmával fogadalmat teszünk, hogy segítjük a

szülőket, keresztszülőket a gyermek keresztyén nevelésében. Ez bennünket is kötelez. Nem mindenkit ismerünk személyesen, de mindenkiért imádkozhatunk. Másrészt megszólíthatjuk a megkeresztelt gyermekek családjait, törekedhetünk megismerni őket és a gyakorlatban is kifejezni támogatásunkat, segítségünket. Segíthetjük őket nevelési kérdésekben, és biztosíthatjuk őket, hogy hozzánk tényleg bármikor fordulhatnak. Ha igazán lelki otthon tud lenni a gyülekezet közössége és igazán befogadóak tudunk lenni, akkor tudjuk mind a szülőket, mind a gyermekeket segíteni Isten megismerésének útján ott, ahol ők éppen tartanak.

A keresztségben Jézus Krisztus nevébe keresztelkedünk: mint közegbe. Ő az Úr- áll az Igében is. Ő van mindenekfelett. Ő képes megmenteni, megőrizni minket. Ma hívhatod őt és fordulhatsz felé: Jézus, ments meg, Jézus, áldj meg! Hívhatod a Szentlélek, aki adja a hitet és megérteti veled a keresztség titkát: tölts be, Szentlélek! És hiszem, hogy az életed változik, és megtalálod a helyedet, magadat, életed értelmét és boldogságodat az élő Istennel való kapcsolatban!

Ámen!

(Thoma László)